

วันที่รับบทความ : 30/08/2567
วันที่แก้ไขบทความ : 04/11/2567
วันที่ตอบรับบทความ : 06/11/2567

วารสารสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Allied Health Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

ความตระหนักรู้เรื่องกัญชา ทักษะคิด และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต

จุไร อภัยจิรรัตน์^{1*}, สมจิต นิปัทธัตถพงศ์²

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต¹

²อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต²

E-mail: churai_arp@dusit.ac.th^{*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาความตระหนักรู้เรื่องกัญชา ทักษะคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เรื่องกัญชาต่อทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1) การตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ศึกษาอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยหลัก ปีการศึกษา 2565 8 สาขา จำนวน 554 คน และ 2) การสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา จากนักศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอย่างจำเพาะเจาะจง จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้แก่ ความตระหนักรู้เรื่องกัญชา ทักษะคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.892, 0.890 และ 0.889 ตามลำดับ และคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.8) มีอายุเฉลี่ย 20.23 ศึกษาชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 37.5) ความตระหนักรู้เรื่องกัญชาของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย ความตระหนักรู้เรื่องกัญชามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .452^{**}$, $p < .01$) ความตระหนักรู้เรื่องกัญชามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับน้อยกับพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.132^{**}$, $p < .01$) แนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา การสกัดข้อมูลจากการศึกษามี 3 ประเด็น คือ 1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย 2) ให้ความรู้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา 3) ทุกหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้อง

คำสำคัญ : ความตระหนักรู้, ทักษะคิด, พฤติกรรม, ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา, นักศึกษา

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

Cannabis Awareness, Attitude and Behavior of Using Cannabis - containing Products among Students of Suan Dusit University

Churai Arpaichiraratana^{1*}, Somjit Niputhutapong²

Assistant Professor, Faculty of Nursing Suan Dusit University¹

Lecturer, Faculty of Nursing Suan Dusit University²

E-mail: churai_arp@dusit.ac.th*

ABSTRACT

This descriptive research was aimed to study cannabis awareness, attitudes and behaviors associated with using cannabis-containing products; and to examine the relationships between cannabis awareness, attitudes, and the behaviors related to the utilization of cannabis containing products among Suan Dusit University students. The sample two groups: 1) a total of 554 undergraduate students representing eight schools within the primary campus of Suan Dusit University during the academic year 2022, who were involved in the quantitative study; and 2) Twelve informants, encompassing both undergraduate students and academic faculty members, were selected to participate in a focus group aimed at guidelines pertaining to the use of cannabis-containing products. The research instruments utilized included cannabis awareness, attitude and behavior of cannabis-containing product questionnaire, Cronbach's alpha coefficient of 0.892, 0.890 and 0.88, and in conjunction with semi-structured questions. Data were analyzed descriptively, the Pearson correlation coefficient. The results of the study found that the majority of the participants were identified as female (81.8%) with an average age of 20.23 years, and undergraduate students year 2 (37.5%). The findings of the study highlighted a notably high level of cannabis awareness and a high level of attitudes towards cannabis-containing products; and a low level of behaviors associated with using cannabis-containing. The analysis revealed a positive correlation between cannabis awareness and attitudes, with a moderate relationship ($r = .452^{**}$, $p < .01$). Conversely, cannabis awareness exhibited a negative correlation with behaviors associated with using cannabis-containing, with a small relationship ($r = -.132^{**}$, $p < .01$). The focus group discussion three core domains: 1) the necessity for the University to establish a clear policy 2) the imperative for the University to offer cannabis

วารสารสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Allied Health Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

- containing literacy programs; and 3) the importance of involving all stakeholders in the development and implementation of these processes.

Keywords: awareness, attitude, behavior, cannabis-infused products, students

* Corresponding Author

บทนำ

กัญชาเป็นพืชที่รู้จักกันมานานกว่า 600 ปี นำมาใช้ประโยชน์เป็นสมุนไพรสำหรับการบำบัดรักษาโรค อาการไม่สุขสบายต่าง ๆ ช่วยให้ผ่อนคลาย นอนหลับได้ดี มีผู้นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้เสพกันอย่างแพร่หลาย มีแนวโน้มการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น จากรายงานของสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและยาเสพติดระบุว่า กัญชาเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดในปี พ.ศ. 2555 มีประชากรทั่วโลก 125-227 ล้านคน เป็นผู้เสพกัญชา ประชากรอายุ 15-64 ปี พบว่า เป็นผู้เสพถึงร้อยละ 2.7 - 4.9 แหล่งที่ใช้กัญชาพบว่าทวีปแอฟริกามากที่สุด รองลงมาเป็นอเมริกาเหนือ โอเชียเนีย และทวีปเอเชีย ตามลำดับ¹ ในกัญชามีสารประกอบกลุ่มแคนนาบินอยด์ (Cannabinoid) สำคัญอยู่ 2 ชนิด ชนิดที่ 1 เรียกว่า สาร THC (Tetrahydrocannabinol) องค์การอนามัยโลกจัดอยู่ในกลุ่มสารเสพติดประเภทหนึ่ง ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ชนิดที่ 2 เรียกว่า สาร CBD (Cannabidiol) ไม่จัดเป็นสารเสพติด ไม่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท ไม่ทำให้มึนเมาหรือติด² ถูกนำมาสกัดใช้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา ได้แก่ น้ำมันกัญชา ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ยาหม่องกลิ่นกัญชา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรกัญชาชา³ จากผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา ในประเภทเครื่องดื่ม ผลการสำรวจจาก 30 ตัวอย่างสถานที่ผลิต 7 แห่ง พบสาร THC และ CBD ผ่านเกณฑ์กฎหมาย 16 ตัวอย่าง เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของสารสกัด CBD ผ่านเกณฑ์ มากที่สุด 3 ตัวอย่าง

ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มฯแสดงฉลากถูกต้อง 1 ตัวอย่าง⁴ นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์เชิงธุรกิจที่มีตราสินค้า ได้อนุมัติการผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กลับพบข้อมูลการใช้จากฉลากข้างขวด ยังคงใช้รูปแบบเดียวกันกับการโฆษณาเครื่องดื่มบางประเภทที่ว่า “ห้ามดื่มเกินวันละ 2 ขวด โปรดสังเกตคำเตือนบนฉลากก่อนดื่มทุกครั้ง” ผู้บริโภคต้องสังเกตคำเตือนบนฉลากก่อนดื่มทุกครั้ง ต้องใส่ใจกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และต้องอ่านความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เขียนไว้ตามฉลาก นอกจากนี้อาหารที่มีการใช้กัญชาในรูปแบบของวัตถุดิบอยู่นอกเหนือการควบคุมของรัฐ ได้แก่ เยลลี่ บราวนี่ คูกี้ อาหารคาวหวานมีความเสี่ยงต่อได้รับสาร THC ส่งผลต่อสุขภาพมากที่สุด เกิดจากการขาดความรู้ในตำรับอาหารและการใช้ส่วนผสมของกัญชาเข้ามาประกอบอาหารที่เหมาะสม⁵

ประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา⁶ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ยกเว้นกัญชาจากการเป็นสารเสพติดประเภทที่ 5 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2565 ทำให้ทุกคน ทุกกลุ่มในประเทศ สามารถเข้าถึงกัญชาและผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาได้โดยไม่ผิดกฎหมาย จากการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมกัญชา รวมถึงการนำกัญชามาใช้เพื่อการสันทนการ ที่น่าเป็นห่วงคือกลุ่มเปราะบางอันได้แก่ เด็กและวัยรุ่น ถ้ามีการนำกัญชาหรือสารสกัดกัญชามาใช้เป็นส่วนผสมของอาหารหรือการแปรรูปต่าง ๆ หรือใช้กัญชาอย่างเสรี ทำให้ผู้เสพมีโอกาสได้รับสาร Tetrahydrocannabinol (THC) เกิดผลเสียต่อสุขภาพ

ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จนอาจมีผลกระทบรุนแรง เนื่องจากมีผลต่อสมอง ทำให้เด็กและวัยรุ่นมีโอกาสพัฒนาการช้า เขาวนปัญญาลดลง มีปัญหาพฤติกรรม เสี่ยงป่วยโรคจิตเภท ภาวะฆ่าตัวตาย เสี่ยงติดสารเสพติดอื่น^{7,8}

การตระหนักรู้ในตนเอง เป็นความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ มีความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ต่อสิ่งที่ผลต่อตนเอง ความตระหนักรู้จะนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า⁹ การตระหนักรู้ในตนเอง เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการดำเนินชีวิต เพราะบุคคลที่รู้จักและเข้าใจในตนเอง ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและสังคม สามารถแสดงออกหรือกระทำในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม^{10,11} ความตระหนักรู้เรื่องกัญชา เป็นความสามารถในการรับรู้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกัญชา จากบริบทรอบตัวและสื่อต่าง ๆ มีการประเมินและเลือกข้อมูลที่ตนเองสนใจและตัดสินใจให้เป็นข้อมูลสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาในชีวิตประจำวัน

จากการปรับกฎหมายใหม่ เรื่องกัญชาทำให้เกิดกระแสความสนใจในสังคม รวมทั้งก่อความกังวลอย่างกว้างขวาง การใช้กัญชาไม่เพียงทางการแพทย์ กัญชาถูกนำมาใช้ในรูปเชิงธุรกิจ ได้แก่ น้ำมันกัญชา ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ยาหม่องกลิ่นกัญชา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรกัญชา ชากัญชา³ มีการจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนผสมของกัญชาอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงกัญชาได้ง่าย และมีพฤติกรรมการใช้กัญชามากขึ้น¹² เนื่องด้วยวัยที่อยาก

รู้ยากลองสิ่งใหม่ และมีทัศนคติว่ารัฐบาลประกาศเป็นกฎหมายใหม่ การผลิตย่อมปลอดภัยระดับหนึ่ง อีกทั้งมีการวางจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อและมีการประชาสัมพันธ์ โฆษณาสินค้าทางสื่ออย่างกว้างขวาง หากนักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนปราศจากการตระหนักรู้ถึงพิษภัยของกัญชาอย่างถ่องแท้ และมีพฤติกรรมเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาด้วยความสะดวกในการนำมาใช้ อาจส่งผลต่อสุขภาพได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความตระหนักรู้เรื่องกัญชา ทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เรื่องกัญชาต่อทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา รวมทั้งแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต เพื่อสนองนโยบายมหาวิทยาลัยฯ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักรู้เรื่องกัญชา ทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เรื่องกัญชาต่อทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ได้แก่ 1) การตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาอยู่ในพื้นที่ มหาวิทยาลัยหลัก ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต และ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ถนนสิรินธร เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 8 สาขา ซึ่งเปิดการสอนในปัจจุบัน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง แบบทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane (1967)¹³ กำหนดค่าระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 375.79 เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายจึงเพิ่มเป็น 400 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำโดยการกำหนดสัดส่วนของแต่ละคณะตามจำนวน นักศึกษา และสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนกฎหมายและการเมืองจำนวน 40 คน โรงเรียนการเรือนจำนวน 78 คน โรงเรียนการท่องเที่ยว และการบริการจำนวน 43 คน คณะครุศาสตร์จำนวน 29 คน คณะพยาบาลศาสตร์จำนวน 29 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 61 คน คณะวิทยาการจัดการจำนวน 88 คน และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 32 คน 2) การสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มี ส่วนผสมกัญชา จากนักศึกษาและอาจารย์ใน มหาวิทยาลัยอย่างจำเพาะเจาะจง จำนวน 12 คน ที่สมัครใจให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วน 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และคณะฯ ที่อยู่ ระหว่างการศึกษา 2) แบบสอบถามความตระหนักรู้ เรื่องกัญชา มีจำนวน 15 ข้อ แบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตั้งแต่ 1(ไม่จริง) ถึง 5 (จริงมากที่สุด) 3) แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสม กัญชา มีจำนวน 15 ข้อ แบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) มีข้อความคำถามด้านบวก 8 ข้อ และด้านลบ 7 ข้อ 4) แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสม กัญชา มีจำนวน 15 ข้อ แบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 (ไม่เคย) ถึง 5 (ทุกครั้ง) ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา นำมาคำนวณ ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 – 1 ข้อ ที่ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) น้อยกว่า 0.6 ได้ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด หาค่าความ เชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ เท่ากับ 0.892, 0.890 และ 0.889 ตามลำดับ สำหรับ คำถามการสนทนากลุ่ม :ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับ การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการสนทนาตามแนว คำถามหลักจำนวน 3 ข้อ แนวคำถาม ประกอบด้วย

1. ท่านคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา

2. ท่านคิดว่าแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตควรเป็นเช่นไร

3. ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยควรมีส่วนในการพัฒนาแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตควรอย่างไร

ผู้วิจัยนำแนวคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข นำแนวคำถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาและอาจารย์ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวคำถาม จากนั้นแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้ ใช้เวลาในการสนทนากลุ่มไม่เกิน 60 นาที

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามในโปรแกรม google form เป็นแบบสอบถามออนไลน์ ให้กลุ่มประชากรเข้าตอบได้อย่างอิสระ จำนวนแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับจำนวน 45 ข้อใช้เวลาในการตอบประมาณ 30 – 40 นาที มีนักศึกษาตอบกลับทั้งสิ้น จำนวน 544 คน ตรวจสอบพบว่านักศึกษาตอบข้อมูลครบถ้วนจึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ประกอบด้วยโรงเรียนกฎหมายและการเมือง จำนวน 86 คน โรงเรียนการเรือน จำนวน 100 คน โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ จำนวน 25 คน คณะครุศาสตร์

จำนวน 52 คน คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 100 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 65 คน คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 88 คน และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 38 คน รวม 554 คน

สำหรับการระบุแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มอย่างจำเพาะเจาะจง จากนักศึกษาและ อาจารย์ จำนวน 12 คน ตามแนวคำถามที่สร้างขึ้น

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยเพื่อการรับรองโดยคณะอนุกรรมการการวิจัยในมนุษย์ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เลขที่ SDU-RDI-HS 2023-005 วันที่ 21 มีนาคม 2566 ผ่านการขออนุญาตทำการศึกษาจากผู้บริหารของสถาบันการศึกษา ผู้วิจัยให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความสมัครใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจเข้าร่วมตอบแบบสอบถามออนไลน์ และสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลาอย่างอิสระ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะไม่สามารถระบุตัวของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนั้น จึงไม่ส่งผลกระทบต่อ ใดๆ กับกลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Bhandari ¹⁴ ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การจัดกลุ่มคำตอบ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.8) มีอายุเฉลี่ย 20.23 ศึกษาชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 37.5) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำแนกตาม เพศ อายุ และชั้นปีการศึกษา

คณะฯ (n=554 คน)									
ข้อมูล	โรงเรียน กฎหมาย	โรงเรียน การเรือน และการเมือง	โรงเรียน การ ท่องเที่ยว และการ บริการ	คณะ ครุ ศาสตร์	คณะ พยาบาล ศาสตร์	คณะ มนุษย ศาสตร์ และ สังคม ศาสตร์	คณะ วิทยาการ จัดการ	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	รวม
ส่วน บุคคล	n=86 ร้อยละ (คน)	n=100 ร้อยละ (คน)	n=25 ร้อยละ (คน)	n=52 ร้อยละ (คน)	n=100 ร้อยละ (คน)	n=65 ร้อยละ (คน)	n=88 ร้อยละ (คน)	n=38 ร้อยละ (คน)	n=554 คน
เพศ									
หญิง	73.3 (63)	73.0 (73)	76.0 (19)	76.9 (40)	89.0 (89)	90.8 (59)	95.5 (84)	69.4 (25)	81.8 (453)
ชาย	26.7 (23)	27.0 (27)	24.0 (6)	23.1 (12)	11.0 (11)	9.2 (6)	4.5 (4)	30.6 (11)	18.2 (101)
อายุ									
(ปี)	20.59,	20.40,	19.36,	19.77,	20.37,	20.54,	20.36,	18.87,	20.23,
($\bar{X}$, S.D.)	1.11	1.42	1.58	68	1.40	1.45	1.27	1.18	1.36
ชั้นปีที่ศึกษา									
ปีที่ 1	7.0 (6)	27.0 (27)	52.0 (13)	3.8 (2)	35.0 (35)	10.8 (7)	44.3 (39)	66.7 (24)	28.0 (155)
ปีที่ 2	48.8 (42)	34.0 (34)	16.0 (4)	76.9 (40)	31.0 (31)	40.0 (26)	25.0 (22)	25.0 (9)	37.5 (208)

คณะฯ (n=554 คน)									
ข้อมูล	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	รวม
ส่วน	กฎหมาย	การเรือน	การ	ครุ	พยาบาล	มนุษย์	วิทยาการ	วิทยาศาสตร์	
บุคคล	และ	ท่องเที่ยว	และการ	ศาสตร์	ศาสตร์	ศาสตร์	จัดการ	รและ	
	การเมือง		บริการ			และ		เทคโนโลยี	
						สังคม			
						ศาสตร์			
	n=86	n=100	n=25	n=52	n=100	n=65	n=88	n=38	n=554
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	คน
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	
ปีที่ 3	23.3	25.0	4.0	17.3	21.0	9.2	9.1	-	16.3
	(20)	(25)	(1)	(9)	(21)	(6)	(8)		(90)
ปีที่ 4	20.9	14.0	28	1.9	13.0	40.0	21.6	8.3	18.2
	(18)	(14)	(7)	(1)	(13)	(26)	(19)	(3)	(101)

ส่วนที่ 2 ความตระหนักรู้เรื่องภัยสุขภาพ
ทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพ และ
พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า

ความตระหนักรู้เรื่องภัยสุขภาพของนักศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = .64)
ทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพของ
นักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .62)
พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพของ
นักศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.16$, S.D. = .92)

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความ
ตระหนักรู้เรื่องภัยสุขภาพ ทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพ และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์
ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
สวนดุสิต พบว่า

ความตระหนักรู้เรื่องภัยสุขภาพ มีความสัมพันธ์
ทางบวกในระดับปานกลางกับทัศนคติเกี่ยวกับ
ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ($r = .452^{**}$, $p < .01$) แสดงว่าความตระหนักรู้
เรื่องภัยสุขภาพเพิ่มขึ้น ทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มี
ส่วนผสมภัยสุขภาพจะเพิ่มขึ้น และมีความสัมพันธ์ทางลบ
ในระดับน้อยกับพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มี
ส่วนผสมภัยสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.132^{**}$,
 $p < .01$) แสดงว่าความตระหนักรู้เรื่องภัยสุขภาพเพิ่มขึ้น
พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพจะ
ลดลง Bhandari¹⁴

ส่วนที่ 4 แนวทางการเฝ้าระวังการใช้
ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมภัยสุขภาพของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

จากการสนทนากลุ่มอย่างจำเพาะเจาะจง
จากอาจารย์และนักศึกษาจำนวน 12 คน พบประเด็น

แนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสม
กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้แก่
1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย 2) ให้ความรู้
ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา 3) ทุกหน่วยงานมีส่วน
เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย

ผู้ให้ข้อมูลทั้งอาจารย์และนักศึกษาให้
ข้อมูลตรงกันว่า มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย
เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา ให้กับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา นักศึกษา นักเรียนในมหาวิทยาลัย
สวนดุสิตรับรู้ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา
อย่างปลอดภัย ตัวอย่างเช่น

“ผู้ใหญ่ต้องเป็นคนกำหนดให้เรา.....ระดับ
กระทรวง รัฐมนตรี หรือปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับ
เรื่องนี้ ควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนว่าสถาบันการศึกษา
หรือว่าหน่วยงานต่าง ๆ ควรจะสร้างความรู้เท่าทัน
ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา นักศึกษา อาจารย์ควรมีการ
กำหนดให้นักศึกษาทั่วประเทศว่า นักศึกษาควรมี
ความรู้ระดับใดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กัญชา ระดับ
ประถมศึกษา ฐานขนาดไหน มียอมไล่ไปหรือประชาชน
ทั่วไป...” (P11)

“...ผู้บริหารต้องลงมาเล่น ข้างบนก็ต้องทำ
ถ้าหัว เขาเรียกอะไรนะเป็นสำนวน หัวไม่ส่าย ทางก็
ไม่กระดิก คือต้องเริ่มจากข้างบน นโยบายต้องมา
จากข้างบนอยู่แล้ว ผมมองว่าถ้าเริ่มจากท่าน
อธิการบดี หรือผู้ใหญ่แนะนำนโยบายของเราเป็น
อย่างนี้ อย่างนี้ ต่อมาถึงบุคลากรจะได้ช่วยเสริมอีก
ทีหนึ่งว่าผู้ใหญ่ให้ความสำคัญ...” (P8)

“ถ้าอาจารย์เกิดความกังวล ผมว่า
มหาวิทยาลัยเราต้องออกนโยบายไปให้ร้านค้าเลย

ว่า ผลิตภัณฑ์กัญชาจะขายให้ใครได้บ้าง โดยที่เรา
ไม่ต้องไปกระทบกับเด็ก ให้ร้านค้าที่มีคนขายจัดการ
กับตัวเอง...” (P7)

2) ให้ความรู้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา

ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าความรู้เท่าทันกับการ
เปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กัญชาเป็นสิ่งสำคัญ
ในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อย่างปลอดภัย หรือ
หลีกเลี่ยง จึงควรมีการให้ความรู้สำหรับการตัดสินใจ
เลือกบริโภค ตัวอย่างเช่น

“...ต้องให้ความรู้กับนักศึกษา เพราะกัญชา
มันมีทั้งส่วนเป็นยา อีกตัวเป็นสารเสพติด ต้องสกัด
ออกมาเป็นตัวยา แต่พวกอาหารต้องให้ความรู้ในเรื่อง
ของยา ต้องมีฉลากกำกับชัดเจน เราควรมุ่งไปทางนั้น
มากกว่า...” (P2)

“...แต่ว่าในเรื่องของการควบคุม เราจะ
ควบคุมหรือป้องปรามยาก เพียงแต่เราก็จะมีสื่อ
มีข้อมูล มีสิ่งที่ทำให้เขารู้สึกว่า ถ้าเขาบริโภคเข้าไป
มันจะเกิดอะไร มีผลกระทบอะไรกับตัวเขา ไม่ว่า
หน้าที่การเรียน การงาน ครอบครัว สังคมที่เขาอยู่
เราจะต้องมีข้อมูลให้เขามีความรู้ให้เยอะที่สุด ถึงข้อดี
ข้อเสีย...” (P9)

“...ผมเห็นด้วยกับอาจารย์ครับ คิดว่าการที่
ผลิตภัณฑ์กัญชากับนักศึกษาเนี่ย ถ้าเราคิดว่าเรา
จะทำจริง ๆ จะเริ่มตั้งแต่ การให้ความรู้ ต้องสร้าง
ความรู้ไม่ว่านักศึกษา รวมถึงตัวเราด้วย ประชาชน
ทั่วไปด้วย ควรจะมีการแจ้งความรู้ถึงพิษภัย บางคน
อาจจะไม่รู้ บางคนก็อาจรู้ว่าเป็นสารเสพติด ยังไม่
รู้ว่ามันมีประโยชน์ ฉะนั้นแล้วเกี่ยวกับสถานศึกษา
เราควรออกมาเป็นหลักสูตรวิชาหนึ่งให้นักศึกษาทุกคน
ทุกคนได้เรียน อาจเป็นชั้นปีที่ 1 หรือวิชาทั่วไปก็ได้

ที่คนรุ่นเดียวกันใช้ คณะอื่นก็ต้องได้เรียน เมื่อมาทำเป็นผลิตภัณฑ์แล้วก็นำมาต่อยอดได้ ถ้านักศึกษาเรียนแล้วมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็จะสามารถไปออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์ ที่เป็นการพัฒนาต่อยอดได้ด้วย แต่ถ้าเราไม่ให้ความรู้อะไรเลย เขาจะหาความรู้โดยการค้นสื่อภายนอก มันก็จะทำให้เขาได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้อง จะมีการไปลอง ไปใช้ แต่ถ้าเรามีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน จะทำให้เด็กเรา อาจารย์เรา บุคลากรเราพร้อมจะรับข้อมูล จะได้ไม่ตกใจว่านักศึกษาไปใช้ เพราะเราได้บอกได้สอน...” (P11)

“...เห็นด้วยกับอาจารย์หลายๆ ท่านต้องให้ความรู้มาก่อน เอาที่แน่ ๆ ก่อนว่ามันถูกกฎหมาย หรือมันผิดกฎหมาย ต้องมีช่องทางการจะให้ความรู้กับนักศึกษาเรา เราอาจเผื่อให้ผู้อื่นด้วย หลังจากที่นักศึกษาเราทราบแล้ว รวมไปถึงเด็ก ๆ อย่างละอออุทิศเนี่ย เขาก็น่าจะรู้เรื่องนี้ เพื่อจะได้เฝ้าระวัง คุณครูด้วยอย่างนี้ค่ะ เพื่อมันจะไม่ไปถึงเด็ก...” (P10)

3) ทุกหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าทุกหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาตัวอย่างเช่น

“...หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผมคิดว่าไม่มีเฉพาะคณะใด ผมคิดว่าไม่ควรเป็นพยาบาล หรือเภสัชกรอย่างเดียว ต้องบูรณาการกันทั้งมหาวิทยาลัยจากข้างบนลงมาต้องวางแผนกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์...” (P2)

“... หน่วยงานที่ควรเป็นเจ้าภาพหลัก อาจกลับไปทีคณะที่เกี่ยวข้อง เช่นคณะวิทย์เกี่ยวกับห้องแลป ว่าสารใดมีปัญหา สารใดส่งผลอย่างไร โรงเรียน

การเรือนเกี่ยวกับการผลิตอาหารที่ผสมสารกัญชาอย่างปลอดภัย กองอาคารเกี่ยวกับการควบคุมสถานที่การปล่อยให้ร้านค้าเข้านำผลิตภัณฑ์จำหน่าย คณะกฎหมายให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ข้อห้าม ข้อบังคับ คณะวิทยาการจัดการเกี่ยวกับการตลาดและโปรดักส์ คณะครุศาสตร์มีส่วนให้ความรู้เด็กเล็ก ทักษะคิด ทุกคณะมีส่วนสัมผัสเท่ากัน ขึ้นกับกิจกรรมของหน่วยงาน ไม่มีหน่วยงานเฉพาะ มีแต่หน่วยงานที่ต้องบูรณาการกัน...” (P1)

สรุปและอภิปรายผล

1. ความตระหนักรู้เรื่องกัญชา ทักษะคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า

ความตระหนักรู้เรื่องกัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับศิริลักษณ์ อัครพน, กรรณก เสาร์แดน, ลลิตา ทองจำนงค์ และญาติาวี เช่นเชาวนิช¹⁵ ศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความรู้ด้านสุขภาพต่อการใช้กัญชาในการแพทย์ในระดับน้อย สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับณปภัช จินตภาณุธนสิริ และณกมล จันทรสม¹⁶ ศึกษาพบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีทัศนคติที่มีต่อกัญชาอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของลลิตา สกกุลพาเจริญ¹⁷

พบว่ากลุ่มนักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันการใช้อีกุญชาอยู่ในระดับดีมาก และมนัสนันท์ ผลานิสงค์¹⁸ ศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของอีกุญชาอยู่ในระดับมาก อธิบายได้นักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีความสามารถในการรับรู้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอีกุญชา จากบริบทรอบตัวและสื่อต่าง ๆ มีการประเมินและเลือกข้อมูลที่ตนเองสนใจและตัดสินใจให้เป็นข้อมูลสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชาในชีวิตประจำวัน อาจเนื่องจากการปรับกฎหมายใหม่เรื่องอีกุญชา ทำให้กลายเป็นกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจ อย่างกว้างขวาง สื่อสังคมออนไลน์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ต่างเสนอข้อมูลการส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกคนในประเทศรวมถึงกลุ่มเปราะบางคือเด็กและวัยรุ่น อีกทั้งหลายหน่วยงานของสถานศึกษา ให้ความสำคัญกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับอีกุญชา หรืออีกุญชงในสถานศึกษา เป็นมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดจากการใช้อีกุญชาหรืออีกุญชงในนักเรียน นักศึกษาหรือบุคลากร ในสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษา^{19,20,21}

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เรื่องอีกุญชา ทศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชา และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า

ความตระหนักรู้เรื่องอีกุญชาเพิ่มขึ้น ทศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชาจะเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom²² เมื่อผู้รับสารได้

ข้อมูลจากสาร จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ จะมีผลทำให้เกิดทัศนคติ อีกทั้งความตระหนักรู้เรื่องอีกุญชาเกี่ยวกับผลของอีกุญชาต่อสุขภาพ ทำให้ความรู้สึก ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชาจะมีผลต่อสุขภาพของตนเอง ทำให้ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชาได้รับความใส่ใจเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ อภิญา ลินธุสังข์ และพิพัฒน์ นนทนาธรณ์²³ ศึกษาพบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับอีกุญชาที่ต่างกันส่งผลต่อทัศนคติการใช้อีกุญชาด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และอื่น ๆ โดยภาพรวม นอกจากนี้กระแสเกี่ยวกับความรู้เรื่องอีกุญชา ผลดีผลเสียของอีกุญชาเป็นที่สนใจอย่างมากนับแต่ประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา⁶ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ยกเว้นอีกุญชาจากการเป็นสารเสพติดประเภทที่ 5 มีผลบังคับใช้เมื่อ 9 มิถุนายน 2565 จึงทำให้ผู้บริโภคมีทัศนคติความรู้สึกถึงผลของการใช้อีกุญชาต่อสุขภาพเพิ่มขึ้น

ความตระหนักรู้เรื่องอีกุญชาเพิ่มขึ้น ทำให้การรับรู้ผลกระทบรุนแรงของอีกุญชา โดยเฉพาะต่อสมองของเด็กและวัยรุ่น เกิดพัฒนาการช้า ปัญหาพฤติกรรม เซาวน์ปัญญาลดลง เสี่ยงป่วยโรคจิตเภท ภาวะฆ่าตัวตาย เสี่ยงติดสารเสพติดอื่น มีผลเสียต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว^{7,8} ทำให้พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมอีกุญชาลดลง เพราะเกรงผลเสียจากอีกุญชา ข้อมูลข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการตระหนักรู้

เรื่องกัญชาเพิ่มขึ้น เนื่องจากการตระหนักถึงประโยชน์ของการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญช่าย่อมใส่ใจในพฤติกรรมดูแลสุขภาพของตนเอง เพื่อป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ มณฑิตา ปิยะธาราธิเบศร์²⁴ ศึกษาพบว่าผู้บริโภคมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับสุขภาพสูง ผู้บริโภคจะมีความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนผสมกัญชงต่ำ และมนัสนันท์ ผลานิสค์¹⁸ ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชา

3. แนวทางการเฝ้าระวังการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

การกำหนดนโยบายเรื่อง การใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นสิ่งสำคัญ สำหรับให้บุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยอันได้แก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ผู้ปกครองเด็กนักเรียนละอออุทิศได้รับรู้ นำไปเป็นกรอบในการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน นโยบายต้องให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดผลสูงสุด การให้ความรู้ทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกิดทัศนคติที่ถูกต้องและพฤติกรรมในการตัดสินใจ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ส่วนผสมกัญชาอย่างปลอดภัย ด้วยการ

แจ้งนโยบายแก่ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการร้านค้าโดยรอบ ไม่ให้มีการจำหน่าย อาหาร ขนม และเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาหรือกัญชง ให้ความรู้ ความเข้าใจ และอันตรายจากกัญชาหรือกัญชง ในแผนการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ¹⁹ การมีส่วนร่วมของชุมชน²⁵ การสร้างภาคีเครือข่าย สนับสนุนการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาในสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง²⁰

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถขยายผลการจัดโครงการการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาและผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชา แก่นักเรียนและนักศึกษาทุกระดับชั้นอย่างเหมาะสม โดยบูรณาการร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้เกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับกัญชาและผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชา

2. ควรส่งเสริมจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชาและผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชา กับผู้ประกอบการโดยรอบมหาวิทยาลัยเพื่อผลิตหรือจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่เอื้อต่อสุขภาพ

3. มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังหรือแนวทางป้องกันการใช้กัญชาและผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชา โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมทุกคณะและทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ทุกคนในมหาวิทยาลัยมีความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาโปรแกรมการลดพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่สนับสนุนทุนพัฒนามหาวิทยาลัยสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. United Nations Office on Drugs and Crime. World Drug Report 2014. New York: United Nations publication; 2014
2. สหภูมิ ศรีสุเมะ. สังคมไทยทางไปของกัญชา. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล; [เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/sites/default/files/public/pdf/column/AtRama34_c02.pdf
3. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข. ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: https://cannabisinfo.fda.moph.go.th/?cate=DATA_ALL&type=&fi=1&www=%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B2
4. สุชาติ ถนอมวราภรณ์. สถานการณ์ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา กัญชง หรือสารสกัดCBD ที่ผลิตและจำหน่ายในเขตสุขภาพที่4. วารสารการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ 2567; 4(1): 134-49
5. นณริฏ พิศลยบุตร. ผลิตภัณฑ์กัญชากับความเสี่ยงทางสุขภาพ. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2566 [เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://tdri.or.th/2024/01/health-risk-cannabis-article/>
6. ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2565. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: 229.N9x JTFwa0t9XjNLT4FFJ10fny QKshtq0.pdf
7. สมศักดิ์ โล่ห์เลขา. แลงการณัจดยืนของราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง ผลกระทบของกฎหมายกัญชาเสรีต่อสุขภาพของเด็กและวัยรุ่น. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 26 พ.ย. 2565]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.hfocus.org/content/2022/06/25280>
8. สุรสิงห์ สมบัติ สุรนาถวิช่วงค์, นงคณูช แนนอุดร, ภาสิต ศิริเทศ, มนเทียร วงศ์เทียนหลาย, ชานนท์ ชูศรีวัน, Chankomadararithsak Duch, และ อนันต์ จรยาดี. กัญชากับวัยรุ่น. บุรพาเวชสาร 2567; 11(1): 115-27

9. Good, Carter V. Dictionary of Education. New York: Mc Graw-Hill; 1973
10. เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์. การพัฒนาคู่มือเพื่อสร้างการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2563; 13(1): 74-85
11. ไหมไทย ไชยพันธ์. การพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2562
12. รัชชก รัตนกรปรีดา และพูนรัตน์ ลียติกุล. การใช้กัญชาในเยาวชนหลังการปรับปรุงกฎหมาย. วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2567; 12(1): หน้า35-53
13. Yamane, T. Statistics. An Introductory Analysis. 2nd Ed. New York: Harper and Row; 1967
14. Bhandari, P. Correlation Coefficient Types Formulas & Examples. [Internet]. 2023 [cited 2023 July 31]. Available from: <https://www.scribbr.com/statistics/correlation-coefficient/10>
15. ศิริลักษณ์ อัครพิน, กรกนก เสาร์แดน, ลลดา ทองจันทน์ และญาดาวิ์ เซ็นชานนิช. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการใช้กัญชาในทางการแพทย์ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2562 [เข้าถึงเมื่อ 29 ต.ค. 2567]. เข้าถึงได้จาก : chrome-extension://efaidnbmninnbpcajpcglcfindmkaj/https://socadmin.tu.ac.th/uploads/socadmin/file_research/research_Split/14.pdf
16. ณปภัช จินตภาณุธนสิริ และณกมล จันทร์สม. ศึกษาความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติ เกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 12 พ.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก [file:///C:/Users/%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B9/Downloads/1740The%20Manuscript%20\(Full%20Article%20Text\)-4945-1-10-20200824%20\(8\).pdf](file:///C:/Users/%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B9/Downloads/1740The%20Manuscript%20(Full%20Article%20Text)-4945-1-10-20200824%20(8).pdf)
17. ลลิตา สกฤตพาเจริญ. ความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ไม่เหมาะสม ของกลุ่มวัยเรียน ในจังหวัดอุดรธานี วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2566; 16(2): 230-43
18. มนัสนันท์ ผลานิสงค์. ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ [อินเทอร์เน็ต]. กำแพงเพชร: กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิตและยาเสพติด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 26 พ.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก: <chrome-extension://efaidnbmninnbpcajpcglcfindmkaj/https://mis.kpo.go.th/tobekpp/download/20230614454314748.pdf>

19. กรุงเทพมหานคร. กำหนดมาตรการเฝ้าระวังปัญหาที่เกิดจากการใช้กัญชาหรือกัญชงในโรงเรียนสังกัดกทม. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.prbangkok.com/th/download>
20. ณรงค์ฤทธิ์ เลิศอาวุธ, สุรศักดิ์ เทียบฤทธิ์, และจุฑาพร เหลืองอุบล. การพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการของโรงเรียน ในตำบลวังทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ. วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน 2567; 6(1): 26-40
21. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. เรื่อง มาตรการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาและอันตรายจากการใช้กัญชาหรือกัญชงในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://law.kmutnb.ac.th/wp75>
22. Bloom, B.S. Taxonomy of education objective: The classification of educational goals: Handbook II: Affective domain. New York: David McKay; 1964
23. อภิญญา สิ้นธุสังข์ และพิพัฒน์ นนทนาธรณ์. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อการใช้กัญชาของประชากรในเขตภาคเหนือ. วารสารสมาคมนักวิจัย 2564; 26(2), 191–204
24. มณฑิตา ปิยะธาราธิเบศร์. ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนผสมของกัญชาของกลุ่มผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล [สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล; 2564
25. สายสุตา สุขแสง, เรวดี กระโหมวงศ์, วิมล งามยิ่งยวด และ อภินันท์ โชติช่วง. รูปแบบการเฝ้าระวังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยภาคประชาชน กรณีศึกษา ต.สาคร อ.ท่าแพ จ.สตูล และ ต.ควนรู อ.รัตภูมิ จ.สงขลา. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้ 2560; 4(ฉบับพิเศษ): 230-42